

Egyes szám ára 2 fill.

Házhoz hordva vagy postán küldve.

ELŐFIZETESI ÁR:

1 hóra 1.20 (60 kr.)

Nyomatott

a Bajai Friss Újság szerkesztésén nyomdájában.

BAJAI

FRISS ÚJSÁG

Megjelenik minden nap.

Kiadó: Rothschild Zsigmond

Felölös szerkesztő:

FODOR KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Baján Gránátos-utczán.

Kormánypártiak egymás ellen. Vesztegetés és erőszak!

Iparpártolás.

Baja, dec. 10.

Egyik vidéki hatilapban, amelyet különben állandón azért szoktam olvasni, mert állandón az iparpártolás mellett száll síkra, e héten kellemetlen meglepetést találtam. Azt írja nevezett lap szóról-szóra: „... háttérbe szorult bizonyos más érdek

Most azonban iparunk nem szorul már gyámoltásokra. Szabadon bontogja java szarványát és éppen olyan fontos tényezővé vált, mint a mezőgazdaságunk.
En, mint egyszerű iparos nem akarok vitaközvetítő bocsátkozni, de megem tudok betenyugodni abba, hogy vannak bizonyos körök a hol, azt a merész és hitre nem találó állítást kockáztatják meg, hogy az ipar Magyarországon már oly tökéletes, hogy támogatásra nem szorul.

Merész állítás, a mely a legkényesebb módon dönthető meg.
Itt van például Baja. Huszezer lakóssággal bíró város és nézzük meg micsoda ipara van.

Nagy iparról mindünk persze szó sem lehet. Mert hogy beszélhetünk olyasmiról, ami egyáltalán nem létezik. A gyárak képviselve vannak a két szeszgyárral, no meg van Baján két nagyobb gépjárató műhely, a melyekről mi bajtáka előszeretettel azt szoktuk állítani, hogy a „bajai gépjáratók.” Pedig hát nem azok.

Ezzel szemben milyen a mi kisiparunk? Van egy-két cipész, szabó, asztalos, és ez e közművek, akik még tisztességesen meg tudnak élni. A többi kisiparos csak kázd a létet és az irtoztos kérdéseimben már-már elbukik. És a mi nyien az ipar állapota Baján. olyan az az egész országban. A kisipar lassan elpusztul, de helyébe nem jön a magyar gyárpar, amely hivatala volna a tönkire jutott kisiparosnak munkát adni, módot nyújtani a tisztességes kenyérkeresetre.

Pusztulunk, vesztünk és a mi magyar kisiparos egyre jobban érzi, mint vesz lába alól a földet, mint válik kisebbre az ugy is keskenyebb szelt kenyere, addig kűnt Ausztriában mind nagyobb és hatalmasabbra nő az ipar. A mely arányban rész a magyar kis ipar, abban az arányban nagyobbodik az osztrák nagy ipar.

Hogy van az? Ugy hogy sajna, mi magyarok vagyunk a bennünkei gyűlölet osztrák iparosnak a legnagyobb gyegyzői. A magyar kis ipar legnagyobb baja az, hogy a magyar társadalom az iparpártolást csak hangzatos jelszavakban gyakorolja, vagy, mint a legújabb példából láthatjuk, nemcsak hogy még egy sem támogatja, hanem

azt állítják hogy a magyar ipar már nem szorult támogatásra, hanem megél a maga lábán is.

Ped g ez egy oriasi tévedés! A magyar ipar nemcsak hogy „még” nem elég erős, hanem adatkokk lehet bebizonyítani, hogy igen sok iparág egyre gyöngyűl, mert a magyar társadalom osztrák iparterméket vásárol.

Magyar fogyasztóközönség! nézd meg hazud iparát és aztan lásd, micsoda mulasztást, nem, nem mulasztást, hanem bünt követés el, mikor nem támogatod hazád gyenge iparját. Nem elég ám azt kiháhalni hogy támogatassuk a hazai ipart. Ne csak mondjuk ezt, hanem tegyük is!

Lám külföldön, hol olyan fejlett az ipar, hogy mi magyarok örülhetünk, ha ötven év múlva feleolyan is volna a miénk, nem mondják hogy nincs már szükség-e a mi iparunknak a támogatásra, hanem igyekeznek azt még nagyobbá tenni. Ott tudják, hogy minél erősebb az ipar, annál hatalmasabb az ország.

Itt volna már az ideje, hogy mi magyarok is ennek tudatára juttanánk.

Egy bajai iparos.

Színészet segélyezés.

— A fővárosban és a vidéken. —

Cikkét közöltünk szombaton a fővárosi két állami színház 700000 koronás állami segélyéről s ezzel szemben az ország vidéke számára lehajlatott 66.000 koronáról.

Ehez a cikkhez — illusztráció gyánadt — hozzáűgesszünk ma két szemelvenyt.

Egy és ugyanazon lapból vágjuk ki, egymás mellett jelennek meg, az egyikben a vidéki színészet központjának irodárgazgatója nyilatkozik a vidéki színészet mostani helyzetéről, a másikban Keglevich intendáns az ő pontényeiről. Halljuk csak!

I. Mesáros Kálmán irodárgazgató jelenti: Szamos szinagazgató hátralekban van a nyugdíjazáslekökkel. A színészet a vidéken valósságilag elot-halál-barok lojalt.

Mésáros személyesen gyözöttött meg arról, hogy egyes ágazatok 5—10 korona napi bevétállal járszának Közprendű szintarsulotok már meg nem élhetnek, mert a kisebb városokban nagyok a költségek és csekély az előzetkészség. A stagione-rendszert kellene behozni.

Micselyt az a baj érte, hogy Marosvásárhelyet, amely az ő kerületéhez tartozik, más igazgatók adták ki és most Micsely az 63500 forintos tésulattal két hónapig nem járhatik Szatmárt 15 operetelőldás összes netto-bevétele 290

triot felt ki, holott magának a primadonnának fizetése 300 frt.

II. Keglevich gróf intendáns nyilatkozta: Midőn Percel Dező belügyminiszter engem arra felszólított, hogy az intendánsi helyet újból foglaljam el, részletes fölterjesztésben előadtam azon indokolt meggyözödésemet, hogy a színházak hiányának fedezésére engedélyeztetni a mi es lejedelmi segélyek nem elegendesek, hogy reményiem a színházaknál az egyensúlyt helyreállíthassam néhány év alatt és pedig a Nemzeti Színháznál 2—3 év alatt, az Operánál 5 év alatt, de hogy ezen első évek alatt még legalább 200,000 koronával több lesz pótlólag az engedélyezett segélyeken felül fölrostandó a színházak kezelési hiányának fedezésére: ezenfelül elő-utóbb még szükséges lesz körül 540 ezer koronát engedélyezni a két színháznak az utolsó 15 év alatt teljesen elközpottit és a kellő időben meg nem újított fölészereit leitarának helyreállítására.

Hivjannak össze rendkívüli közgyűlést a vidéki színészek s haltszaksz veszkidatásukat a vidékei egyetemben, míg el nem nyeli elölkük az ország minden pénzét Keglevich.

Hirek.

— A kórház építésére beérkezett ajánlatokat alább folytatolag ismertetjük:
Grünwald testvérek Budapest az összes munkát elvállalja 400.000 koronáért.

Decker és Homolka Budapest villamosvezetékre 30 szaz. felülfizetéssel.

Weil Rezső és Szilard L. Budapest összes munka 194 szazélek engedm.

Fodor és Reisinger Arad ács-munka 9.7 szaz. engedm. 1, 2, 3, 5, 10, 12, 13, 16, 17, 18 és 19-ik feltételnek 9 szaz. engedm.

Hirschl és Isa Budapest villamosvezeték 12 szazélek felülfizetéssel.

Geller Emil Budapest vízvezeték és csatornázás 37.1 szaz engedm., felül szelőztes 37.1 szaz engedm., árnyékszék, sítb. 54.6 szaz. engedmény.

Hegyi és Fried Budapest összes munkákat elvállalja háromszázharmincezer és haromszázharmincöt korona és 37 fillerezet.

Ponti cég engedményei a következők:

Föld, kömves és elhelyező munka 15 szaz., ács 10 sz., csereszep 20 sz., badogos 10 sz., kőfaragó —, asztalos 20 sz., lakatos 20 sz., mészoló 20, úvegés 10, beton 40, vas 10, kályhák 10, szobafestés 30, ablakredőny 10, villamos vezeték

20, vízvezeték, csatorna 40, lates és szelőző 35, székvez 40, árnyékszék sítb. 50 szaz.

Steiner R. Baja közpott légszész fűtést elvállalja harmincnyolcezer közsáznyvenhat korona és 30 fillerezet.

Ezzel befejeztük a beérkezett ajánlatok ismertetését. — Mint olvasóink is láthatják, az ajánlatok meglehetősen eltérők egymástól. Kivanatos volna, hogy ezen oriasi munkánál alkalmazást nyerjen minél több bajai munkás.

— Gyurka bácsi szerezetlensége. Ki nem ismerne Baján az Öreg Gyurka bácsit, aki esténként végig epepli hátán az ő egypottú vagnyónt a régi időtől, kopott nagybögyét. Ki ne ismerne az Öreg Gyurka bácsit, az Öreg 48-as hónapv trombitást, aki az ő 76 esztendeje dacára büszkén lépeget ünnepek alkalmakor a kis 48-as hónapv csapat oldalán és fujja fútoos fúzzel a szabadságharcból megmaradt trombitát az indulót. Nos ennek a szegény öregnek, kinek összes földje java egy Öreg — talán vele egy ados nagybögy, vasárnap ejjel baba törtent.

A banda, melyhez az Öreg Tusi Gyurka bácsi is tartozik, vasárnap éjszaka keservesen húzza egy jókedvű kompániahoz. Hát a kompánia egyik tagja is „jókedvű” lett és széles mulats jökevényben mint egyebet, mint neki ment a Gyurka bácsi dedelgetett, kedve kenyerkereső Öreg szerszámjának, az öregbögnek és az osszetörök. Az Öreg, a szentegőres első gitara majdnem köve meredt. Aztán — aztan megerezték Öreg szeméből a könnyek és sirt, sirt, legatott a régi időből megmaradt régi kopott emlék romjai felett. Bizony mondom, nagy kegyetlenség volt szegény jó Tusi Gyurkát így megkárosítani.

— Panasz a postára. A postautalvány feladásnál ugylátzik mincs egészen rouden a dolog. Leg utobb erre volt a me hozzánk beérkezett három panasz. Miud a három levél azt állítja, hogy a postahivatalban — különben a hónap elejen — a postautalvány feladásnál az egy ablaknál ülő egy hivatalnok nem gyözi munkálat. Az emberek, kik pénz akarnak feladni, néha orakhoszatt kenyetelenek az ablak előtt ácsorogni és még így is előfordul az az eset, hogy az illető nem képes utalványt beadni. A postafnök az ügyemet felhívjuk erre a körülmenyre. Talán jó volna ha masszor nem is, de legalább a hó elejen és közepén mindkét ablakot nyitva tartani és egy intézőt hogy utalványokat keffele is lehessen feladni, mert az kétségtelen, hogy a munkát nagyon gyakran nem gyözi egy hivatalnok.

